

ACADEMIA DE ȘTIINȚE JURIDICE DIN ROMÂNIA

Prof.univ.dr. Smaranda Angheni

Drept comercial

Tratat

Ediția a 2-a
- revizuită și adăugită -

Lucrarea are în vedere legislația actualizată
până la data de 15 august 2022

Editura C.H. Beck
București 2022

Cuprins

Cuvânt-înainte.....	XXXI
Abrevieri	XXXIII
Introducere	XLI
Titlul I. Dreptul comercial în cadrul unității dreptului privat	1
Capitolul I. Considerații generale privind dreptul comercial	1
Secțiunea 1. Definiția și obiectul dreptului comercial.....	1
§1. Preliminarii.....	1
§2. Definiția dreptului comercial	2
§3. Obiectul dreptului comercial	3
Secțiunea a 2-a. Trăsăturile dreptului comercial	5
§1. Comercialitatea.....	5
§2. Egalitatea juridică a părților și specificul normelor juridice	7
§3. Rapiditatea (celeritatea), simplitatea, creditul și securitatea acestuia	7
Secțiunea a 3-a. Locul dreptului comercial în cadrul sistemului de drept românesc.....	9
§1. Raportul dintre dreptul comercial și dreptul privat.....	9
§2. Raportul dintre dreptul comercial și unele ramuri de drept privat.....	9
2.1. Raportul dintre dreptul comercial și dreptul civil.....	9
2.2. Raportul dintre dreptul comercial și dreptul familiei	11
2.3. Raportul dintre dreptul comercial și dreptul muncii	12
2.4. Raportul dintre dreptul comercial și dreptul internațional privat....	12
§3. Raportul dintre dreptul comercial și ramurile dreptului public.....	13
§4. Raportul dintre dreptul comercial și dreptul afacerilor	14
4.1. Delimitarea dreptului comercial de dreptul afacerilor	14
4.2. Importanța delimitării dreptului afacerilor de dreptul comercial ...	15
Secțiunea a 4-a. Izvoarele dreptului comercial.....	18
§1. Aspecte generale.....	18
§2. Legi generale. Codul civil.....	20
§3. Legi speciale.....	23
§4. Uzul, cutuma (obiceiul juridic) constante ale dreptului comercial....	24
4.1. Noțiuni, caractere, clasificări	24
4.2. Clasificarea uzurilor	24
4.3. Uzanțele (obiceiul sau cutuma și uzurile profesionale)	25
§5. Principiile generale ale dreptului.....	27
§6. Analogia legii (analogia <i>legis</i>).....	28
§7. Analogia dreptului (analogia <i>iuris</i>)	28

Secțiunea a 5-a. Izvoarele interpretative ale dreptului comercial	28
§1. Doctrina	28
§2. Jurisprudența (practica judiciară)	29
Capitolul II. Faptele (actele) de comerț de la Codul comercial	
la Codul civil	31
Secțiunea 1. Generalități	31
§1. Considerații generale	31
§2. Terminologie	33
Secțiunea a 2-a. Faptele (actele) de comerț obiective	34
§1. Noțiuni și clasificare	34
§2. Operațiuni de intermediere în schimb în Codul comercial și în Codul civil	35
2.1. Cumpărarea și vânzarea comercială	35
2.2. Operațiuni de punere în consignație a mărfurilor sau produselor în scop de vânzare	37
2.3. Operațiunile pe termen asupra titlurilor de credit. Reportul. Operațiunile de bursă	38
2.4. Operațiuni relative la subscrierea, cumpărarea și vânzarea de părți sociale și acțiuni ale societăților comerciale	38
2.5. Operațiunile de bancă și schimb	38
2.6. Cambiile și ordinele de produse sau mărfuri	39
2.7. Operațiuni asupra imobilelor în scop de speculațiune	39
§3. Acte de intermediere în operațiunile de schimb purtând asupra muncii organizate (întreprinderile)	40
§4. Fapte de comerț conexe (accesorii)	45
Secțiunea a 3-a. Faptele (actele) subiective de comerț	47
Secțiunea a 4-a. Faptele (actele) de comerț unilaterale	48
Capitolul III. Profesioniștii-comercianți	51
Secțiunea 1. Cadrul conceptual al termenilor de „profesionist”, „întreprindere”, „comerciant”	51
§1. Comerciantul – cadrul conceptual	54
Secțiunea a 2-a. Profesioniștii-comercianții-persoane fizice	57
§1. Considerații generale	57
§2. Înregistrarea și autorizarea funcționării comerciantului- persoană fizică	63
§3. Regimul juridic al persoanei fizice autorizate. Capacitatea juridică a persoanei fizice autorizate	64
§4. Incompatibilități, decăderi, interdicții	66
4.1. Incompatibilități	66
4.2. Decăderi	66
4.3. Interdicții	67
§5. Cetățenia persoanei fizice autorizate	67
§6. Activitatea economică desfășurată de persoana fizică autorizată	67
§7. Forța de muncă	68

§8. Răspunderea persoanei fizice autorizate	70
§9. Încetarea activității persoanei fizice autorizate	70
§10. Regimul juridic al întreprinzătorului persoană fizică titular al întreprinderii individuale	70
§11. Regimul juridic al întreprinderii familiale	72
§12. Constituirea întreprinderii familiale	72
§13. Reprezentarea întreprinderii familiale	73
§14. Încetarea activității întreprinderii familiale și radierea din registrul comerțului	73
§15. Transmiterea pe cale succesorală a patrimoniului de afecta- țiune în cazul profesionistului comerciant-persoană fizică	74
§16. Aspecte privind transmisiunea patrimoniului de afecțaiune și a fondului de comerț în dreptul francez	75
Secțiunea a 3-a. Profesioniștii-comercianți persoane juridice	78
§1. Aspecte generale	78
§2. Regiile autonome	79
§3. Grupurile de interes economic	80
§4. Societățile cooperative	80
§5. Organizațiile cooperatiste	82
5.1. Cooperativa agricolă	82
5.2. Cooperativele de credit	83
§6. Societățile europene	83
§7. Societățile cooperative europene (SCE)	84
Secțiunea a 4-a. Statutul juridic al profesionistului-comerciant	85
§1. Înregistrarea în registrul comerțului	88
§2. Registratorul de registrul comerțului	94
§3. Radierea înregistrărilor	96
§4. Întocmirea registrelor comerciale	97
§5. Alte obligații ale comercianților	98
§6. Răspunderea penală a profesionistului-comerciant persoană juridică	103
Capitolul IV. Fondul de comerț	105
Secțiunea 1. Considerații generale, importanța și utilitatea conceptului „fond de comerț” în cadrul legislativ general	105
§1. Considerații generale	105
§2. Importanța și utilitatea conceptului „fond de comerț” în cadrul legislativ actual	105
Secțiunea a 2-a. Cadrul legal și conceptual al fondului de comerț. Drept comparat. Fondul de comerț în Franța	106
§1. Cadrul legal și conceptual al fondului de comerț. Privire retrospectivă și actuală	106
§2. Drept comparat. Fondul de comerț în Franța	109
Secțiunea a 3-a. Delimitarea noțiunii „fond de comerț” de alte noțiuni învecinate	110
Secțiunea a 4-a. Natura juridică a fondului de comerț	113

§1. Fondul de comerț – universalitate de fapt	113
§2. Fondul de comerț – bun mobil incorporal	115
Sețiunea a 5-a. Elementele fondului de comerț	117
§1. Elemente corporale.....	117
§2. Elemente incorporale (necorporale)	118
2.1. Firma	118
2.2. Emblema	122
2.3. Clientela.....	123
2.4. Vadul comercial (<i>achalandage</i>).....	126
2.5. Dreptul de <i>bail</i>	127
2.6. Drepturile de proprietate intelectuală (industrială și de autor)	129
2.7. Mărcile	129
Sețiunea a 6-a. Operațiuni (acte juridice) asupra fondului de comerț.....	131
§1. Aspecte generale.....	131
§2. Vânzarea-cumpărarea fondului de comerț	131
§3. Aportul în societate al fondului de comerț	133
§4. Locațiunea fondului de comerț	133
§5. Garanția reală mobilă asupra fondului de comerț	134
§6. Publicitatea ipotecii mobiliare asupra fondului de comerț	135
§7. Transmiterea pe cale succesorală a fondului de comerț în cazul profesionistului-comerțiant – persoană fizică.....	135
Titlul II. Despre societăți (comerciale).....	137
Capitolul I. Societățile comerciale	137
Sețiunea 1. Terminologie	137
Sețiunea a 2-a. Cadrul conceptual, cadrul legal și definiția societăților comerciale	138
§1. Conceptul „societate comercială”	138
§2. Cadrul legal al societăților comerciale	138
§3. Definiția societăților comerciale	143
§4. Societatea comercială și societatea simplă.....	146
Sețiunea a 3-a. Contractul de societate comercială	148
§1. Considerații generale.....	148
§2. Definiție și caracteristici	148
2.1. Definiție.....	148
2.2. Caracterele juridice ale contractului de societate comercială.....	149
§3. Condițiile generale (de fond) de validitate a contractului de societate comercială.....	149
3.1. Capacitatea de a contracta	150
3.2. Consimțământul	150
3.3. Obiectul contractului.....	151
3.4. Cauza (scopul) contractului.....	151
3.5. Forma contractului de societate comercială.....	152

§4. Aportul la capitalul social – condiție de fond specială	
a contractului de societate comercială	152
4.1. Definiție și importanță	152
4.2. Obiectul obligației de aportare	153
4.3. Regimul juridic al aporturilor asociațiilor potrivit Codului civil. Comparație cu dispozițiile Legii societăților nr. 31/1990	159
4.4. Regimul juridic al aporturilor de bunuri comune	162
§5. Capitalul social	163
§6. Participarea la profit și pierderi	165
6.1. Noțiunea de profit	165
6.2. Împărțirea profitului și suportarea pierderilor	166
6.3. Raportul dintre profit și dividende	167
6.4. <i>Affectio societatis</i>	168
Secțiunea a 4-a. Clasificarea societăților comerciale	169
Secțiunea a 5-a. Formele societăților comerciale	171
§1. Societățile de persoane	171
1.1. Considerații generale	171
1.2. Trăsăturile societăților în nume colectiv	171
1.3. Trăsăturile societăților în comandită simplă	173
1.4. Avantajele și dezavantajele societăților de persoane	174
§2. Societățile de capital	175
2.1. Societățile pe acțiuni	175
2.2. Societățile în comandită pe acțiuni	177
2.3. Avantajele și dezavantajele societăților de capital	177
§3. Societatea cu răspundere limitată	177
3.1. Particularități	177
3.2. Trăsăturile societății cu răspundere limitată	178
3.3. Societatea cu răspundere limitată cu unic asociat	179
3.4. Avantajele și dezavantajele societăților cu răspundere limitată	180
Secțiunea a 6-a. Constituirea societăților comerciale	181
§1. Aspecte generale	181
§2. Actul constitutiv al societăților comerciale. Forma actului constitutiv	181
Secțiunea a 7-a. Conținutul actului constitutiv	185
§1. Mențiuni (clauze) comune indiferent de forma de societate	185
§2. Mențiuni (clauze) specifice diferitelor forme de societăți	188
2.1. Societățile de persoane și societățile cu răspundere limitată	188
2.2. Societățile de capital, respectiv societățile pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni	190
§3. Aspecte specifice privind actul constitutiv și constituirea societăților pe acțiuni prin subscripție publică	192
3.1. Considerații generale	192
3.2. Prospectul de emisiune	192
3.3. Subscrierea acțiunilor	193

3.4. Adunarea constitutivă	194
3.5. Capitalul social	195
3.6. Raportul de expertiză	196
3.7. Atribuțiile adunării constitutive	197
3.8. Statutul juridic al fondatorilor societății pe acțiuni care se constituie prin subscripție publică	198
3.9. Răspunderea fondatorilor și a primilor membri ai consiliului de administrație, respectiv ai directoratului și ai consiliului de supraveghere	199
Secțiunea a 8-a. Înmatricularea societăților comerciale	200
§1. Procedura de înmatriculare a societăților comerciale	200
§2. Competența de soluționare a cererii de înmatriculare a societății comerciale	201
§3. Constatarea neregularităților după constituirea societăților comerciale	202
Secțiunea a 9-a. Nulitatea societăților comerciale	205
§1. Cadrul legal al nulității societăților comerciale	205
§2. Cazuri de nulitate. Efecte	206
Secțiunea a 10-a. Regimul juridic al filialelor și al sediilor secundare ale societăților comerciale	208
§1. Noțiune	208
§2. Filialele	208
§3. Sediile secundare	210
§4. Procedura de înființare a sucursalelor	211
§5. Societăți străine. Sedii secundare	213
Secțiunea a 11-a. Personalitatea juridică a societăților comerciale	213
§1. Aspecte generale	213
§2. Elementele constitutive ale societății comerciale ca persoană juridică	214
2.1. Firma	214
2.2. Sediul societății	215
2.3. Naționalitatea societății	216
2.4. Codul unic de înregistrare (CUI)	216
§3. Patrimoniul societății	216
§4. Scopul constituirii societății	217
§5. Efectele personalității juridice a societății comerciale	217
5.1. Capacitatea de folosință	217
5.2. Capacitatea de folosință anticipată	218
§6. Conținutul capacității de folosință	218
6.1. Capacitatea de exercițiu	218
6.2. Alte efecte ale personalității juridice	219
Capitolul II. Funcționarea societăților comerciale	220
Secțiunea 1. Dispoziții comune privind funcționarea societăților comerciale	220
§1. Regimul juridic al bunurilor care reprezintă aport în societate	220

§2. Drepturile creditorilor asociatului	222
§3. Regimul juridic al dividendelor	223
§4. Rezervele societății	225
§5. Drepturile și obligațiile administratorilor societății	225
§6. Natura juridică a raporturilor dintre administrator și societatea comercială	227
§7. Transmiterea dreptului de reprezentare	231
§8. Răspunderea solidară a administratorilor. Acțiunea în răspundere	232
§9. Incompatibilități	232
Secțiunea a 2-a. Funcționarea societății în nume colectiv	233
§1. Administrarea societății	233
§2. Despre asociați în societatea în nume colectiv. Incompatibilități	234
§3. Aportul asociaților	235
Secțiunea a 3-a. Funcționarea societăților în comandită simplă	242
§1. Comanditari și comanditați	242
§2. Drepturile asociaților comanditari	243
§3. Răspunderea asociaților în societățile în comandită simplă	244
Secțiunea a 4-a. Funcționarea societăților pe acțiuni	244
§1. Acțiunile – valori mobiliare emise de societățile pe acțiuni	244
1.1. Noțiune	244
1.2. Caracteristicile acțiunilor	245
1.3. Felurile acțiunilor	246
1.4. Mențiuni obligatorii în cuprinsul acțiunii	247
1.5. Transmiterea acțiunilor	247
1.6. Acțiunile cu dividend prioritar fără drept de vot	248
1.7. Constituirea de garanții reale mobiliare asupra acțiunilor	249
1.8. Drepturile titularilor de acțiuni	250
1.9. Răspunderea acționarilor pentru neefectuarea vărsămintelor	251
1.10. Subscrierea propriilor acțiuni de către societatea comercială	252
1.11. Dobândirea de către societate a propriilor sale acțiuni	252
1.12. Obligația de înstrăinare a acțiunilor	253
1.13. Regimul juridic al acțiunilor proprii dobândite de societate	254
§2. Adunarea generală în cadrul societăților pe acțiuni	254
2.1. Aspecte generale	254
2.2. Adunarea generală ordinară	255
2.3. Adunarea generală ordinară. Deliberări. Hotărâri	255
2.4. Adunarea generală extraordinară	256
2.5. Adunările generale speciale	258
2.5.1. Sediul materiei adunărilor speciale	258
2.5.2. Natura juridică a adunărilor speciale	259
2.5.3. Regimul juridic al hotărârilor adunărilor speciale	259

2.5.4. Raportul dintre hotărârea adunării speciale a deținătorilor de acțiuni și hotărârea adunării generale a acționarilor	260
2.6. Convocarea adunării generale	260
2.7. Exercițarea dreptului la vot de către acționari	263
2.8. Hotărârile adunării generale	266
Secțiunea a 5-a. Anularea hotărârilor adunărilor generale ale societăților comerciale	267
§1. Cadrul legal al nulității hotărârii adunării generale a asociațiilor ...	268
§2. Natura juridică a hotărârilor adunării generale a asociațiilor/ acționarilor	268
§3. Regimul juridic al acțiunii privind anularea hotărârilor adunării generale a asociațiilor	269
§4. Aspecte de ordin procesual	273
4.1. Calitatea procesuală activă	273
4.2. Calitatea procesuală pasivă	275
4.3. Termenul de exercitare a acțiunii în anularea hotărârii adunării generale a acționarilor	276
4.4. Competența de soluționare a acțiunii în anularea hotărârii adunării generale a acționarilor	276
4.5. Suspendarea hotărârilor atacate	277
4.6. Controlul jurisdicțional al hotărârilor adoptate de adunările speciale	277
4.7. Opoziția formulată împotriva hotărârii adunării generale a asociațiilor/acționarilor, în temeiul art. 61-62 din Legea societăților nr. 31/1990	278
4.8. Retragerea acționarilor din societatea pe acțiuni	279
§5. Obligațiunile	280
5.1. Cadrul conceptual al obligațiunilor, valoare, categorii, subscripția obligațiunilor	280
5.2. Adunarea generală a deținătorilor de obligațiuni	281
Capitolul III. Administrarea societăților pe acțiuni	283
Secțiunea 1. Introducere	283
Secțiunea a 2-a. Sistemul unitar	285
§1. Desemnarea și revocarea administratorilor	285
§2. Revocarea administratorilor și renunțarea la mandat	288
§3. Vacanța postului de administrator	288
§4. Delegarea atribuțiilor de conducere către directori	290
§5. Membrii independenți ai consiliului de administrație	290
§6. Președintele consiliului de administrație	292
§7. Comitetele consultative	292
§8. Funcționarea consiliului de administrație	293
§9. Atribuțiile consiliului de administrație	294
§10. Delegarea conducerii societății către directori	295

§11. Responsabilitatea directorilor. Modul de organizare a activității. Revocarea directorilor	296
§12. Obligația de neconcurență.....	296
§13. Reprezentarea societății comerciale	297
§14. Răspunderea administratorilor și a directorilor	298
§15. Administratorul. Interese contrare intereselor societății	300
§16. Creditarea administratorilor de către societate.....	300
§17. Actele juridice încheiate între administrator și societate	301
Secțiunea a 3-a. Sistemul dualist.....	301
§1. Directoratul	302
1.1. Definiție și alcătuire	302
1.2. Desemnarea membrilor directoratului, mandat, revocare	302
§2. Consiliul de supraveghere	303
2.1. Numirea membrilor, număr, revocare	303
2.2. Incompatibilități. Condiții specifice. Drepturile și obligațiile membrilor consiliului de supraveghere	304
2.3. Atribuțiile consiliului de supraveghere	304
2.4. Comitete consultative	304
2.5. Ședințele consiliului de supraveghere.....	305
§3. Reprezentarea societății.....	305
§4. Durata mandatului membrilor directoratului și ai consiliului de supraveghere.....	305
§5. Raport și informare	306
Secțiunea a 4-a. Dispoziții comune pentru sistemul unitar și sistemul dualist de administrare a societății pe acțiuni	306
§1. Durata mandatului	306
§2. Persoanele care pot fi numite în funcția de administrator	307
§3. Obligațiile administratorului	307
§4. Numărul maxim de mandate	308
§5. Remunerațiile administratorilor.....	308
§6. Adoptarea deciziilor	308
§7. Anularea deciziilor organelor colective de administrare.....	309
§8. Acte juridice încheiate în numele și în contul societății (situație specială)	310
§9. Alte obligații ale administratorilor societăților pe acțiuni.....	310
Secțiunea a 5-a. Acțiunea în răspunderea administratorilor.....	311
§1. Considerații generale.....	311
§2. Regimul juridic al acțiunii în răspunderea administratorilor.....	313
§3. Aspecte de ordin procedural privind răspunderea membrilor organelor persoanei juridice potrivit Codului civil.....	315
Secțiunea a 6-a. Controlul gestiunii societăților.....	315
§1. Aspecte generale.....	315
§2. Desemnarea cenzorilor.....	317
§3. Incompatibilități.....	317
§4. Natura juridică a raporturilor dintre cenzori și societate	318
§5. Atribuțiile cenzorilor	318

§6. Sesizarea cenzorilor	319
§7. Încetarea calității de cenzor	319
§8. Răspunderea cenzorilor	320
Secțiunea a 7-a. Funcționarea societății în comandită pe acțiuni	320
§1. Acționarii comanditari și acționarii comandați	320
§2. Administrarea societății în comandită pe acțiuni	320
§3. Controlul de gestiune a activității	321
Secțiunea a 8-a. Registrele societății comerciale	321
§1. Categoriile de registre și entitățile (organele) obligate să le întocmească	321
§2. Societatea de registru independent privat	322
§3. Accesul la registre	323
Capitolul IV. Funcționarea societăților cu răspundere limitată	325
Secțiunea 1. Introducere	325
Secțiunea a 2-a. Conducerea, administrarea și controlul societăților cu răspundere limitată	325
§1. Adunările generale	325
§2. Administrarea societății cu răspundere limitată	328
2.1. Numirea și revocarea administratorului societății	328
2.2. Atribuțiile administratorului societății	330
2.3. Răspunderea administratorului societății	331
§3. Controlul gestiunii societății	331
Secțiunea a 3-a. Drepturile și obligațiile asociaților în societățile cu răspundere limitată	332
§1. Drepturile asociaților în cadrul societăților cu răspundere limitată	332
1.1. Dreptul la informare cu privire la societate	332
1.2. Dreptul la vot în adunările generale ale asociaților	332
1.3. Dreptul de a cere efectuarea unei expertize cu privire la gestiunea patrimoniului societății	333
1.4. Dreptul de a acționa în justiție	333
1.5. Dreptul asociaților de a se retrage din societate	334
1.6. Dreptul de a participa la profitul (beneficiile) societății	334
§2. Obligațiile asociaților în cadrul societății cu răspundere limitată	335
2.1. Participarea la pierderi	335
2.2. Obligația de neconcurență	335
Secțiunea a 4-a. Transmiterea părților sociale	336
§1. Regimul juridic al transmiterii părților sociale	336
Secțiunea a 5-a. Excluderea și retragerea asociaților	338
§1. Excluderea și retragerea asociaților din societatea în nume colectiv	338
1.1. Cazuri de excludere	338
1.2. Hotărârea judecătorească de excludere	340
1.3. Consecințele excluderii	340
1.4. Retragerea unui asociat din societatea în nume colectiv	341

1.5. Efectele retragerii din societate a unui asociat.....	341
§2. Excluderea și retragerea asociațiilor comanditați.....	342
§3. Excluderea și retragerea asociatului din societatea cu răspundere limitată.....	342
3.1. Excluderea.....	342
3.2. Retragerea asociatului în societatea cu răspundere limitată.....	343
Capitolul V. Modificarea societăților comerciale	346
Secțiunea 1. Aspecte generale.....	346
Secțiunea a 2-a. Procedura generală de înregistrare a mențiunilor de modificare a societăților comerciale.....	348
§1. Considerații generale.....	348
§2. Modificarea formei și duratei societății	349
2.1. Modificarea formei societății.....	349
2.2. Modificarea duratei societății.....	349
Secțiunea a 3-a. Modificarea capitalului social.....	351
§1. Reducerea capitalului social.....	351
§2. Majorarea capitalului social.....	352
§3. Dreptul de preferință al acționarilor	354
§4. Majorarea capitalului social prin subscripție publică	354
Capitolul VI. Dizolvarea, fuziunea și divizarea societăților comerciale	357
Secțiunea 1. Dizolvarea societăților comerciale	357
§1. Cauze comune de dizolvare a societăților comerciale	357
1.1. Trecerea timpului stabilit pentru durata societății.....	358
1.2. Imposibilitatea realizării obiectului sau realizarea acestuia....	358
1.3. Declararea nulității societății.....	359
1.4. Hotărârea adunării generale (dizolvare voluntară).....	359
1.5. Hotărârea tribunalului	359
1.6. Falimentul societății.....	360
1.7. Alte cauze prevăzute de lege sau de actul constitutiv al societății.....	360
§2. Cauze speciale de dizolvare a societăților comerciale în funcție de fiecare formă de societate reglementată de lege	361
2.1. Dizolvarea societăților de capital.....	361
2.2. Dizolvarea societăților de persoane	362
2.3. Dizolvarea societății cu răspundere limitată	363
§3. Efectele dizolvării.....	363
§4. Răspunderea asociațiilor în faza dizolvării societății.....	364
Secțiunea a 2-a. Fuziunea și divizarea societăților comerciale	364
§1. Introducere.....	364
§2. Avantajele economice ale fuziunii	365
§3. Inconveniente economice ale fuziunii.....	365
§4. Cadrul conceptual al fuziunii și divizării societăților comerciale	366
§5. Cadrul legal al fuziunii și divizării societăților comerciale.....	366
§6. Formele fuziunii	367

6.1. Fuziunea prin absorbție	367
6.2. Fuziunea prin contopire	367
§7. Formele divizării.....	368
Secțiunea a 3-a. Efectele (consecințele) fuziunii sau divizării	369
§1. Transmisiunea patrimoniului.....	369
1.1. Aspecte generale.....	369
1.2. Activul transmis.....	369
1.3. Drepturile de proprietate industrială	370
1.4. Pasivul transmis.....	370
1.5. Transmiterea contractelor.....	370
1.6. Drepturile terților asupra fuziunii.....	371
§2. Dizolvarea fără lichidare	371
§3. Procedura de fuziune și de divizare	372
3.1. Proiectul de fuziune sau de divizare.....	372
3.2. Raportul administratorilor. Expertiză. Răspundere.....	374
3.3. Protecția creditorilor.....	375
3.4. Hotărârea adunării generale de fuziune sau divizare.....	376
3.5. Modificarea actului constitutiv al societății absorbante.....	377
3.6. Data producerii efectelor fuziunii sau divizării	377
3.7. Perioada intermediară	378
3.8. Nulitatea unei fuziuni sau divizări	378
3.9. Efectele hotărârii de declarare a nulității fuziunii/divizării.....	379
Secțiunea a 4-a. Fuziunea transfrontalieră.....	379
§1. Introducere.....	379
§2. Cadrul conceptual.....	381
§3. Subiectele participante la fuziune.....	381
§4. Particularitățile fuziunii transfrontaliere.....	382
Capitolul VII. Lichidarea societăților comerciale	384
Secțiunea 1. Aspecte comune lichidării pentru toate formele de societăți comerciale	384
§1. Noțiune.....	384
§2. Principii	384
§3. Obligațiile lichidatorilor puterile (drepturile) acestora	385
Secțiunea a 2-a. Operațiuni specifice procedurii de lichidare.....	387
§1. Înlocuirea organelor de administrare	387
§2. Statutul juridic al lichidatorilor	388
§3. Predarea gestiunii.....	388
§4. Restrângerea obiectului gestiunii	389
§5. Lichidarea pasivului social.....	389
§6. Drepturile creditorilor sociali	390
§7. Drepturile asociaților	390
§8. Întocmirea și executarea situației financiare finale.....	391
§9. Radierea societății comerciale din registrul comerțului	391
Capitolul VIII. Contravenții și infracțiuni	393
Secțiunea 1. Aspecte generale.....	393

Secțiunea a 2-a. Analiza infracțiunilor (scurte considerații).....	394
§1. Obiectul juridic al infracțiunilor.....	394
§2. Subiecții infracțiunii.....	394
§3. Latura obiectivă.....	395
§4. Latura subiectivă.....	396
§5. Regimul sancționator.....	396
Capitolul IX. Grupurile de interes economic și grupurile europene de interes economic	397
Secțiunea 1. Grupurile de interes economic.....	397
§1. Introducere.....	397
§2. Scurt istoric privind grupările de interes economic în Franța.....	397
§3. Cadrul conceptual al grupurilor de interes economic	398
§4. Natura juridică a grupurilor de interes economic.....	398
§5. Calitatea de membru al grupului de interes economic.....	399
5.1. Persoana fizică care desfășoară activități economice	399
5.2. Incapacități (interdicții) și incompatibilități cu privire la membrii grupului de interes economic.....	400
5.3. Persoane juridice care desfășoară activități economice	401
§6. Condiții prevăzute de lege pentru constituirea și funcționarea grupului de interes economic	402
§7. Trăsăturile grupului de interes economic. Comparație între societățile comerciale de persoane – societatea în nume colectiv.....	404
§8. Constituirea grupului de interes economic. Comparație cu societățile (comerciale). Particularități.....	406
8.1. Particularități ale constituirii grupului de interes	406
8.2. Efectele încălcării cerințelor legale de constituire a grupului de interes economic.....	409
8.3. Opozabilitatea actelor sau faptelor grupului față de terțe persoane.....	410
§9. Funcționarea grupurilor de interes economic	410
9.1. Conducerea grupurilor de interes economic	410
9.2. Administrarea grupului.....	411
9.3. Controlul gestiunii grupului de interes economic.....	413
§10. Drepturile membrilor grupului	413
§11. Obligațiile și răspunderea membrilor grupului	414
§12. Încetarea calității de membru	415
Secțiunea a 2-a. Grupurile europene de interes economic	416
Titlul III. Teoria generală a contractului și a obligațiilor în activitatea profesioniștilor-comercianți.....	418
Capitolul I. Contractul – principal izvor de obligații în activitatea profesioniștilor-comercianți.....	418
Secțiunea 1. Considerații generale.....	418
Secțiunea a 2-a. Încheierea contractului.....	422

§1. Aspecte generale.....	422
§2. Clasificarea contractelor	426
§3. Grupurile de contracte	431
§4. Mecanismul încheierii contractelor. Negocierile prealabile	433
4.1. Aspecte prealabile	433
4.2. Conceptul de negociere.....	433
4.3. Elementele de care depinde încheierea contractului	438
4.4. Momentul încheierii contractului	445
4.5. Locul încheierii contractului	447
Capitolul II. Conținutul contractului încheiat de profioniștii-comercianți	448
Secțiunea 1. Aspecte prealabile	448
Secțiunea a 2-a. Reguli comune aplicabile contractelor.....	448
Secțiunea a 3-a. Conținutul contractului	450
§1. Clauze obișnuite – uzuale	450
§2. Clauze abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori	460
2.1. Introducere.....	460
2.2. Principii	461
2.3. Definirea unor termeni.....	461
2.4. Sancțiuni aplicabile clauzelor abuzive.....	466
Capitolul III. Răspunderea contractuală a profioniștilor-comercianți.....	468
Secțiunea 1. Considerații generale privind răspunderea contractuală	468
Secțiunea a 2-a. Răspunderea contractuală sub forma clauzei penale	475
§1. Definiția și obiectul clauzei penale.....	475
§2. Natura juridică contractuală a clauzei penale și forma acesteia ...	477
§3. Caracterul accesoriu al clauzei penale.....	478
§4. Avantajele stipulării clauzei penale.....	479
§5. Funcțiile clauzei penale potrivit Codului civil	480
§6. Diferite categorii de penalități. Raportul dintre neexecutarea obligației principale și diferite categorii de penalități	482
6.1. Raportul dintre penalitățile de întârziere și alte categorii de penalități	483
6.2. Raportul dintre penalitățile de neexecutare și executarea în natură a obligației principale.....	486
6.3. Raportul dintre penalități și despăgubiri	486
6.4. Raportul dintre penalități și dobânzi	487
6.5. Reducerea cuantumului penalităților de către instanța de judecată	488
Secțiunea a 3-a. Arvuna	491
Secțiunea a 4-a. Evaluarea legală a daunelor-interese. Dobânda legală	493
§1. Definirea termenului de „dobândă”	493

§2. Domeniul de aplicare a O.G. nr. 13/2011	493
§3. Stabilirea dobânzii legale.....	494
§4. Dobânda contractuală.....	495
§5. Anatocismul	496
§6. Cumulul dobânzilor cu despăgubirile.....	497
§7. Cumulul dobânzilor cu penalitățile.....	498
Secțiunea a 5-a. Dispoziții speciale privind răspunderea profesioniștilor pentru neexecutarea la termen a obligațiilor de plată a unor sume de bani	499
§1. Domeniul de aplicare a Legii nr. 72/2013.....	499
§2. Dobânda penalizatoare în cazul contractelor încheiate între profesioniști	500
§3. Dobânda penalizatoare în cazul contractelor încheiate între profesioniști și autorități contractante.....	501
§4. Costurile pentru recuperarea creanței	502
§5. Clauze contractuale și practici abuzive în furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii	502
§6. Clauze calificate de lege ca abuzive	502
§7. Procedura ordonanței de plată	503
Secțiunea a 6-a. Actualizarea creanței în funcție de indicele de inflație.....	506
Capitolul IV. Particularități ale obligațiilor care izvorăsc din activitatea profesioniștilor-comercianți	508
Secțiunea 1. Regula „ <i>dies interpellat pro hominem</i> ” (Curgerea de drept a dobânzilor).....	508
§1. Aplicarea regulii „ <i>dies interpellat pro hominem</i> ”	508
§2. Condițiile de aplicare a regulii „ <i>dies interpellat pro hominem</i> ”	509
Secțiunea a 2-a. Solidaritatea obligațiilor.....	510
§1. Solidaritatea codebitorilor	510
§2. Solidaritatea fideiusorilor	511
Secțiunea a 3-a. Probațiunea obligațiilor	512
§1. Aspecte generale. Proba cu înscrisuri.....	512
Secțiunea 4-a. Mijloacele de probă specifice obligațiilor profesioniștilor-comercianți	514
§1. Factura acceptată	514
§2. Alte înscrisuri	515
§3. Mijloace moderne de probă	516
§4. Registrele profesioniștilor	517
Titlul IV. Contracte specifice activității profesioniștilor-comercianți	519
Capitolul I. Contractul de vânzare	519
Secțiunea 1. Considerații generale privind contractul de vânzare.....	519
Secțiunea a 2-a. Noțiunea contractului de vânzare	520
Secțiunea a 3-a. Caracterele juridice ale contractului de vânzare	521
Secțiunea a 4-a. Condițiile de validitate a contractului de vânzare	523

§1. Capacitatea juridică a părților	523
§2. Incapacitățile speciale (interdicțiile)	523
2.1. Incapacități de a cumpăra	523
2.1.1. Incapacitatea de a cumpăra drepturi litigioase	523
2.1.2. Alte incapacități de a cumpăra	524
2.2. Incapacități de a vinde	525
Secțiunea a 5-a. Consimțământul părților	526
Secțiunea a 6-a. Obiectul contractului de vânzare	529
§1. Bunul vândut	530
§2. Prețul	532
§3. Clauze contractuale privind prețul	534
§4. Alte clauze contractuale privitoare la preț	535
Secțiunea a 7-a. Cauza contractului de vânzare	536
Secțiunea a 8-a. Interpretarea clauzelor contractului de vânzare	537
Secțiunea a 9-a. Forma contractului de vânzare	537
Secțiunea a 10-a. Efectele contractului de vânzare	538
§1. Obligațiile vânzătorului	538
1.1. Transmiterea dreptului de proprietate sau a dreptului vândut	538
1.2. Vânzarea bunului altuia	539
1.3. Obligația de predare a lucrului vândut	539
1.4. Obligația de garanție pentru evicțiune	542
1.5. Obligația de garanție pentru viciile lucrului vândut	545
1.6. Garanția pentru buna funcționare a bunului vândut	548
1.7. Reglementări speciale privind răspunderea vânzătorului pentru calitatea produselor în termenul de garanție și în termenul de valabilitate	549
§2. Obligațiile cumpărătorului	552
2.1. Obligația de plată a prețului	552
2.2. Sancțiunea neplătii prețului (art. 1724 C.civ.)	553
2.3. Obligarea cumpărătorului la plata dobânzilor	553
2.4. Obligația de preluare a bunului vândut	553
2.5. Obligația de a suporta cheltuielile vânzării	554
Secțiunea a 11-a. Executarea directă (executarea coactivă)	554
Secțiunea a 12-a. Varietăți ale contractului de vânzare	555
§1. Vânzarea după greutate, număr sau măsură	555
§2. Vânzarea pe încercate	556
§3. Vânzarea cu opțiune de răscumpărare	556
§4. Vânzarea de drepturi litigioase	557
§5. Vânzarea în afara spațiilor comerciale	558
Capitolul II. Contractul de furnizare	560
Secțiunea 1. Noțiune	560
Secțiunea a 2-a. Natura juridică a contractului de furnizare	561
Secțiunea a 3-a. Caracterele juridice ale contractului de furnizare	562
Secțiunea a 4-a. Efectele contractului de furnizare	562

§1. Obligațiile furnizorului	563
§2. Obligațiile beneficiarului.....	563
Secțiunea a 5-a. Subcontractarea	564
Capitolul III. Contractul de report	566
Secțiunea 1. Noțiunea contractului de report.....	566
Secțiunea a 2-a. Caracterele juridice ale contractului de report.....	567
Secțiunea a 3-a. Condițiile și obiectul contractului de report.....	568
Secțiunea a 4-a. Efectele contractului de report.....	569
Secțiunea a 5-a. Lichidarea reportului	569
Secțiunea a 6-a. Înțetarea contractului de report.....	570
Capitolul IV. Contractul de societate.....	571
Secțiunea 1. Introducere.....	571
Secțiunea a 2-a. Cadru juridic general aplicabil contractului de societate.....	571
§1. Definiția contractului de societate	571
Secțiunea a 3-a. Caracterele juridice ale contractului de societate.....	574
Secțiunea a 4-a. Condițiile generale de validitate a contractului de societate.....	575
Secțiunea a 5-a. Formele societare	579
Secțiunea a 6-a. Durata societății	580
Secțiunea a 7-a. Răspunderea asociaților fondatori și a primilor administratori	580
Secțiunea a 8-a. Societatea simplă	581
§1. Regimul juridic al societății simple.....	581
§2. Condiții de formă privind contractul de societate.....	581
§3. Lipsa personalității juridice	581
§4. Societatea de fapt.....	582
§5. Efectele contractului de societate.....	583
5.1. Drepturile și obligațiile asociaților între ei. Formarea capitalului social. Aporturile asociaților.....	583
5.2. Regimul juridic al părților de interes	584
5.3. Participarea la profit și pierderi.....	585
5.4. Obligația de neconcurență.....	586
5.5. Drepturile asociaților.....	587
5.5.1. Dreptul asociaților de a folosi bunurile sociale și fondurile comune	587
5.5.2. Dreptul asociaților de a pretinde societății cheltuielile efectuate pentru societate.....	587
5.5.3. Posibilitatea asociaților de a dispune de drepturile sociale. Limitele cesiunii drepturilor sociale.....	588
Secțiunea a 9-a. Conducerea și administrarea societății.....	588
§1. Conducerea colectivă	588
§2. Administrarea societății.....	589
2.1. Limitele și revocarea mandatului de administrator	589
2.2. Reprezentarea în justiție a societății	590

2.3. Răspunderea administratorilor	591
2.4. Drepturile asociaților care nu sunt numiți administratori	591
Secțiunea a 10-a. Obligațiile asociaților față de terți.....	592
§1. Obligațiile asociaților față de creditorii societății	592
§2. Răspunderea asociaților aparenti	592
§3. Răspunderea asociaților oculti	592
§4. Interdicția societății de a emite instrumente financiare.....	593
§5. Obligația administratorilor societății de a informa terțele persoane asupra puterilor pe care le au înainte de încheierea de către aceștia de acte juridice	593
Secțiunea a 11-a. Pierderea calității de asociat.....	593
§1. Retragerea asociatului din societate	594
§2. Excluderea din societate.....	595
Secțiunea a 12-a. Încetarea contractului de societate și dizolvarea societății	595
Secțiunea a 13-a. Nulitatea societății.....	596
§1. Regimul juridic al nulității	596
§2. Regularizarea societății	596
§3. Efectele nulității.....	597
§4. Alte cauze de încetare a societății simple	597
§5. Lichidarea societății	598
5.1. Puterile lichidatorilor	598
5.2. Obligațiile și răspunderea lichidatorilor.....	598
5.3. Restituirea aporturilor și împărțirea excedentului rămas în urma lichidării	599
5.4. Suportarea pasivului.....	599
Capitolul V. Contractul de asociere în participație	600
Secțiunea 1. Introducere.....	600
Secțiunea a 2-a. Noțiune	601
Secțiunea a 3-a. Caracterele juridice ale contractului de asociere în participație.....	603
Secțiunea a 4-a. Delimitarea asocierii în participație de societatea simplă	605
Secțiunea a 5-a. Părțile contractului de asociere în participație.....	605
Secțiunea a 6-a. Regimul juridic al asocierii în participație.....	606
Secțiunea a 7-a. Regimul juridic al aporturilor asociaților.....	607
Secțiunea a 8-a. Administrarea asocierii în participație. Natura juridică a raporturilor dintre asociați	608
§1. Raporturile dintre asociați	610
§2. Obligațiile asociatului principal (administrator)	611
§3. Obligațiile asociatului participant	612
Secțiunea a 9-a. Raporturile dintre asociați și față de terțele persoane	612
Secțiunea a 10-a. Participarea la beneficii și pierderi.....	613
Secțiunea a 11-a. Dizolvarea și lichidarea asocierii în participație.....	614

Capitolul VI. Reprezentarea	615
Secțiunea 1. Considerații generale.....	615
Secțiunea a 2-a. Definiția reprezentării.....	617
Secțiunea a 3-a. Condițiile reprezentării.....	618
§1. Existența împuternicirii de reprezentare.....	618
§2. Intenția de a reprezenta.....	619
§3. Voința valabilă a reprezentantului.....	619
Secțiunea a 4-a. Efectele reprezentării.....	620
Secțiunea a 5-a. Contractul cu sine însuși și dubla reprezentare.....	621
Capitolul VII. Contractul de mandat comercial	623
Secțiunea 1. Temei legal. Definiție.....	623
Secțiunea a 2-a. Condițiile de validitate a contractului de mandat.....	625
Secțiunea a 3-a. Mandatul cu reprezentare.....	626
§1. Forma contractului.....	626
§2. Întinderea mandatului.....	628
§3. Efectele contractului de mandat în relațiile dintre părți și față de terțele persoane.....	629
3.1. Obligațiile mandatarului.....	629
3.2. Obligațiile mandantului.....	631
3.3. Răspunderea mandatarului față de mandant în cazul substituirii unei terțe persoane.....	631
3.4. Pluralitatea de mandatar.....	632
3.5. Privilegiul mandatarului.....	632
§4. Încetarea contractului de mandat. Cauze specifice.....	632
Secțiunea a 4-a. Mandatul fără reprezentare. Contractul de interpunere.....	635
Capitolul VIII. Contractul de comision	637
Secțiunea 1. Definiție și particularități.....	637
Secțiunea a 2-a. Efectele contractului de comision.....	639
§1. Obligațiile părților în contractul de comision.....	639
§2. Dreptul de retenție și privilegiul special.....	642
§3. Încetarea contractului de comision.....	642
Secțiunea a 3-a. Instituții speciale în materie de comision.....	643
§1. Contractul cu sine însuși.....	643
§2. Convenția <i>star del credere</i>	643
Capitolul IX. Contractul de consignație	644
Secțiunea 1. Noțiunea contractului de consignație.....	644
Secțiunea a 2-a. Caracterele juridice ale contractului de consignație.....	645
Secțiunea a 3-a. Efectele contractului de consignație.....	646
§1. Obligațiile consignantului.....	647
§2. Obligațiile consignatarului.....	648
Secțiunea a 4-a. Încetarea contractului de consignație.....	649
Capitolul X. Contractul de expediție	650
Secțiunea 1. Noțiune.....	650

Secțiunea a 2-a. Caractere juridice ale contractului de expediție.....	652
Secțiunea a 3-a. Efectele contractului de expediție.....	652
§1. Obligațiile expeditorului.....	653
§2. Obligațiile comitentului.....	654
Secțiunea a 4-a. Răspunderea expeditorului. Încetarea contractului de expediție.....	654
Capitolul XI. Contractul de agenție.....	656
Secțiunea 1. Introducere.....	656
Secțiunea a 2-a. Temeiul legal, definiția contractului de agenție și natura juridică a contractului de agenție.....	657
Secțiunea a 3-a. Caracterele juridice ale contractului de agenție.....	658
Secțiunea a 4-a. Particularitățile contractului de agenție.....	658
Secțiunea a 5-a. Condițiile de validitate a contractului de agenție.....	658
Secțiunea a 6-a. Conținutul (clauzele specifice) contractului de agenție.....	659
§1. Împuternicirea dată de comitent agentului.....	659
§2. Clauza de exclusivitate.....	659
§3. Clauza de neconcurență.....	660
§4. Ineficacitatea clauzei de neconcurență.....	661
§5. Remunerația agentului.....	661
Secțiunea a 7-a. Efectele juridice ale contractului de agenție.....	663
§1. Obligațiile agentului.....	663
§2. Obligațiile comitentului.....	664
§3. Efectele față de terți.....	664
Secțiunea a 8-a. Încetarea contractului de agenție.....	664
§1. Expirarea duratei contractului.....	664
§2. Denunțarea unilaterală.....	665
§3. Denunțarea unilaterală în cazuri speciale.....	665
§4. Indemnizațiile în caz de încetare a contractului.....	665
Capitolul XII. Contractul de intermediere (mijlocire).....	667
Secțiunea 1. Considerații generale. Delimitarea de reprezentare.....	667
Secțiunea a 2-a. Mijlocitorul (intermediarul).....	668
Secțiunea a 3-a. Noțiunea, părțile contractante și caracterele juridice ale contractului de intermediere.....	669
Secțiunea a 4-a. Efectele contractului de intermediere.....	670
§1. Obligațiile intermediarului.....	670
§2. Obligațiile clientului.....	670
Capitolul XIII. Contractul de antrepriză.....	672
Secțiunea 1. Aspecte generale.....	672
Secțiunea a 2-a. Cadrul legal al contractului de antrepriză, definiția, caracterele juridice și condițiile de validitate.....	672
Secțiunea a 3-a. Efectele contractului de antrepriză.....	676
§1. Obligațiile antreprenorului.....	677
§2. Obligațiile beneficiarului.....	678

Secțiunea a 4-a. Încetarea contractului de antrepriză	679
Secțiunea a 5-a. Contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții. Particularități. Reglementări speciale	681
Secțiunea a 6-a. Contractul de subantrepriză	683
Secțiunea a 7-a. Contractul de antrepriză de lucrări de construcții standardizat de tip FIDIC	684
Capitolul XIV. Contractul de împrumut	686
Secțiunea 1. Considerații generale	686
Secțiunea a 2-a. Împrumutul de folosință (comodatul)	687
Secțiunea a 3-a. Efectele contractului de comodat	688
§1. Obligațiile comodatului	688
§2. Obligațiile comodantului	690
Secțiunea a 4-a. Contractul de împrumut de consumație	691
§1. Noțiunea, caracterele juridice și condițiile de validitate ale împrumutului de consumație	691
1.1. Noțiunea	691
1.2. Caractere juridice ale contractului de împrumut de consumație	692
1.3. Condițiile de validitate a contractului de împrumut de consumație	693
§2. Efectele contractului de împrumut de consumație	694
Capitolul XV. Contractul de cont curent	698
Secțiunea 1. Noțiunea contractului de cont curent	698
Secțiunea a 2-a. Condițiile aplicării dispozițiilor privind contractul de cont curent	699
Secțiunea a 3-a. Efectele contractului de cont curent	700
§1. Efectele principale	700
§2. Efectele secundare (accesorii)	702
Secțiunea a 4-a. Încheierea și aprobarea contului curent	703
Capitolul XVI. Contractele bancare	705
Secțiunea 1. Contul bancar curent	705
§1. Definiția și caracteristicile contractului de cont bancar curent	705
§2. Obligațiile părților	706
§3. Dreptul de a dispune de soldul creditor	706
§4. Compensarea reciprocă a soldurilor	706
§5. Cotitulării unui cont curent	707
§6. Contul curent indiviz	707
§7. Încetarea contractului de cont bancar curent	707
§8. Termenul de prescripție pentru valorificarea drepturilor patrimoniale de creanță – respectiv dreptul la soldul creditor	707
Secțiunea a 2-a. Depozitul bancar	708
§1. Depozitul de fonduri	708
1.1. Definiție	708
1.2. Efectele contractului de depozit bancar	708

§2. Depozitul de titluri (art. 2192 C.civ.)	709
Secțiunea a 3-a. Facilitatea de credit.....	709
§1. Noțiune.....	709
§2. Denunțarea unilaterală a contractului.....	710
Secțiunea a 4-a. Închirierea casetelor de valori.....	710
§1. Obligația prestatorului.....	710
§2. Deschiderea casetei de valori	710
§3. Deschiderea forțată a casetei de valori	711
Capitolul XVII. Contractul de leasing	712
Secțiunea 1. Considerații generale privind definirea contractului de leasing.....	712
Secțiunea a 2-a. Interesul părților participante la operațiunea complexă de leasing	713
Secțiunea a 3-a. Clasificarea leasingului în dreptul comerțului internațional	714
Secțiunea a 4-a. Efectele contractului de leasing.....	714
Secțiunea a 5-a. Operațiunile de leasing și contractul de leasing în dreptul românesc	715
Secțiunea a 6-a. Domeniul de aplicare	716
Secțiunea a 7-a. Obiectul contractului	716
Secțiunea a 8-a. Formele contractului de leasing.....	718
Secțiunea a 9-a. Clasificarea contractului de leasing	718
Secțiunea a 10-a. Conținutul contractului de leasing.....	720
Secțiunea a 11-a. Forma contractului de leasing	722
Secțiunea a 12-a. Contractul de leasing – titlu executoriu.....	722
Secțiunea a 13-a. Încheierea contractului de leasing.....	723
Secțiunea a 14-a. Efectele contractului de leasing (efectele operațiunii complexe de leasing)	723
§1. Precizări prealabile	723
§2. Obligațiile locatorului/finanțatorului.....	724
§3. Obligațiile locatarului/utilizatorului	726
Secțiunea a 15-a. Publicitatea operațiunilor de leasing.....	729
Secțiunea a 16-a. Încetarea contractului de leasing.....	730
§1. Expirarea contractului.....	730
§2. Rezilierea contractului de leasing.....	731
§3. Alte cauze de încetare a contractului de leasing.....	732
Capitolul XVIII. Contractul de franciză	733
Secțiunea 1. Aspecte generale	733
Secțiunea a 2-a. Avantajele contractului de <i>franchising</i>	734
Secțiunea a 3-a. Definiția și caracterele juridice ale contractului de franciză	735
Secțiunea a 4-a. Felurile francizei.....	737
Secțiunea a 5-a. Principiile pe care se întemeiază contractul de franciză	738
Secțiunea a 6-a. Încheierea contractului.....	738

§1. Etapa (faza) precontractuală	739
§2. Etapa (faza) contractuală	739
Secțiunea a 7-a. Conținutul contractului	739
Secțiunea a 8-a. Efectele contractului de franciză	740
§1. Obligațiile francizorului	741
§2. Obligațiile beneficiarului	741
Secțiunea a 9-a. Încetarea contractului de franciză	742
Secțiunea a 10-a. Faza postcontractuală (după încetarea contractului)	743

Titlul V. Titlurile de credit..... 744

Capitolul I. Noțiunea și clasificarea titlurilor de credit 744

Secțiunea 1. Noțiune	744
Secțiunea a 2-a. Clasificarea titlurilor de credit	746

Capitolul II. Cambia 748

Secțiunea 1. Introducere	748
Secțiunea a 2-a. Noțiune	748
Secțiunea a 3-a. Caracterile (trăsăturile) cambiei	749
Secțiunea a 4-a. Funcțiile cambiei	750
Secțiunea a 5-a. Natura juridică a cambiei	750
Secțiunea a 6-a. Condițiile de validitate a cambiei	751
Secțiunea a 7-a. Elementele sau mențiunile obligatorii ale cambiei	752
Secțiunea a 8-a. Elemente sau mențiuni facultative ale cambiei	754
Secțiunea a 9-a. Cambia în alb	755
Secțiunea a 10-a. Acceptarea cambiei	755
§1. Condițiile acceptării cambiei	756
§2. Efectele acceptării cambiei	757
§3. Revocarea acceptării	758
§4. Acceptarea extraordinară a cambiei	758
Secțiunea a 11-a. Transmiterea cambiei – girul	759
Secțiunea a 12-a. Avalul	761
Secțiunea a 13-a. Plata cambiei	763
Secțiunea a 14-a. Mijloacele de valorificare a drepturilor cambiale în cazul refuzului de plată a cambiei	764
§1. Mijloacele cambiale	764
§2. Mijloacele extracambiale	764
§3. Regresul	764
§4. Protestul	765
§5. Avizul	767
Secțiunea a 15-a. Executarea cambială	768
§1. Condițiile executării cambiale	769
§2. Formalități privind executarea cambială	769
§3. Contestația la executare	769
§4. Suspendarea executării	770
Secțiunea a 16-a. Excepțiile cambiale	770

Secțiunea a 17-a. Acțiuni extracambiale.....	772
§1. Acțiunea causală	772
§2. Acțiunea de îmbogățire fără cauză.....	773
Capitolul III. Biletul la ordin	774
Secțiunea 1. Introducere.....	774
Secțiunea a 2-a. Noțiuni	774
Secțiunea a 3-a. Elemente esențiale	774
Secțiunea a 4-a. Particularități privind biletul la ordin.....	775
Capitolul IV. Cecul.....	777
Secțiunea 1. Introducere.....	777
Secțiunea a 2-a. Noțiuni	777
Secțiunea a 3-a. Mențiunile obligatorii ale cecului.....	778
Secțiunea a 4-a. Formele cecului	779
Secțiunea a 5-a. Garantarea cecului	780
Secțiunea a 6-a. Plata cecului	780
Bibliografie	781

Titlul I

Dreptul comercial în cadrul unității dreptului privat

Capitolul I

Considerații generale privind dreptul comercial

Secțiunea 1. Definiția și obiectul dreptului comercial

§1. Preliminarii

Activitatea comercială presupune activitatea consacrată comerțului. **Comerțul** este o îndeletnicire care, prin specificul ei de practică îndelungată și repetată, a dobândit caracteristicile unei profesii.

Din punct de vedere etimologic, termenul „comerț” este o juxtaapunere a cuvintelor *cum* = cu și *merx* = marfă, deci *commercium* (operațiuni legate de marfă sau activitate purtând asupra mărfii).

Subiectul care exercită activitatea de comerț este, de regulă, **comerciantul** (*merx – mercator*).

Specifică noțiunii de comerț este acțiunea omului asupra mărfii, nu pentru consumuri, ci în vederea consumului, nu pentru satisfacerea unei trebuințe proprii, ci pentru satisfacerea nevoilor altora. **Funcția principală a comerțului** este aceea de a procura consumatorului bunurile de care are nevoie¹⁾.

Comerțul se situează la mijlocul ciclului economic între producție și consumație, inițiază și facilitează circulația bunurilor, adică deplasarea lor cu scopul de a le pune la îndemâna consumatorului, la momentul și locul potrivit²⁾.

În acest context apare și noțiunea de schimb.

Noțiunea de circulație a mărfurilor în vederea schimbului exprimă, pe de o parte, deplasarea efectivă a bunurilor, iar, pe de altă parte, fapte, acte și operațiuni accesorii care pot dobândi o existență autonomă.

Astfel, și în situația faptelor, actelor și operațiunilor accesorii suntem în prezența unei circulații a valorilor și a drepturilor corporale (este cazul, de exemplu, al titlurilor de credit) fără deplasarea materială a bunurilor. În acest cadru se

---

¹⁾ V. Madgearu, Curs de economie politică, Institutul de Cercetări Economice, București, 1944, p. 217.

²⁾ În limbaj economic, comerțul se consideră a fi activitatea care constă în cumpărarea de bunuri, servicii sau valori, pentru a le revinde, pentru a le închiria sau pentru a ceda folosința sau avantajele lor în schimbul unui preț. B. Colli, Vocabular economic și financiar, Ed. Humanitas, București, 1994.

situează circulația instrumentului de schimb – moneda – ca formă subsidiară a circulației mărfurilor, punând în valoare importanța creditului.

Procesul economic de producție, circulație (intermediere, schimb) și consumație se desfășoară într-un anumit cadru legal, prin intermediul operațiunilor juridice de vânzare, mandat, comision, depozit, asigurare, transport, gaj, împrumut etc.

Normele juridice care reglementează relațiile sociale ce se formează în cadrul activității de comerț aparțin, în principiu, dreptului comercial.

Așadar, termenul „comerț” poate fi definit dintr-o triplă accepțiune: terminologică, economică și juridică¹⁾.

§2. Definiția dreptului comercial

Deși în prezent, dreptul comercial, ca ramură de drept, în cadrul unității dreptului privat este contestat, totuși, datorită specificității, particularităților relațiilor sociale și a normelor juridice pe care le reglementează se poate contura o definiție a acestuia.

Astfel, **dreptul comercial reprezintă acea componentă a dreptului privat care cuprinde ansamblul normelor juridice ce reglementează relațiile sociale patrimoniale și personal-nepatrimoniale sau nepatrimoniale din sfera activității de comerț *lato sensu*²⁾, relații care se nasc, de regulă, între persoane care au calitatea de profesioniști-comercianți și care se află pe poziție de egalitate juridică.**

Într-o exprimare sintetică, normele de drept comercial reglementează **materia comercială**.

Într-o lucrare deosebit de valoroasă, destinată dreptului comercial, în întreaga complexitate a acestuia, autorul³⁾, fără a da o definiție dreptului comercial, arată că acesta înseamnă totalitatea raporturilor juridice dintre comercianți și a obligațiilor rezultate din exercițiul comerțului” și că, „având în vedere importanța comerțului pentru societate, dreptul comercial se impune ca reglementare într-un stat democratic”.

Istoria doctrinară a dreptului comercial s-a impus prin definiție sintetică a dreptului comercial elaborată de reputatul jurist Cezare Vivante⁴⁾ care afirmă că dreptul comercial reglementează materia comercială.

Pentru înțelegerea acestei definiții doctrina de specialitate a considerat că trebuie făcute câteva precizări, respectiv:

¹⁾ St.D. Cârpenaru, *Tratat...*, op. cit., 2019, p. 11; V. Nemeș, *Drept comercial*, op. cit., 2021, p. 1; S. Angheni, M. Volonciu, C. Stoica, *Drept comercial*, ed. a 4-a, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 1.

²⁾ *Lato sensu*, activitatea de comerț înseamnă comerț *stricto sensu* (acea fază intermediară între producție și consum) la care se adaugă actele și operațiunile care premerg comerțului, respectiv producția, precum și operațiunile ulterioare acestuia, care se situează în etapa consumului.

³⁾ Gh. Piperea, *Drept comercial român, Teoria generală, întreprinderea și insolvența*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 2.

⁴⁾ C. Vivante, *Principii de drept comercial*, Ed. Cartea Românească, București, 1928, p. 10.

a) expresia *materie comercială* cuprinde persoanele și afacerile care fac să circule mărfurile, care fac să se întoarcă prețul de la consumator la producător, pentru că „atât Codul comercial, cât și legile speciale comerciale au drept obiect înlesnirea și organizarea acestui trafic”¹⁾. Aceasta este explicația doctrinei tradiționale, în sistemul dualității dreptului privat;

b) termenii „*persoane*” și „*afaceri*” se referă la comercianți și la faptele, actele de comerț;

c) comercianții sunt persoanele care realizează fapte (acte obiective) de comerț în nume propriu, cu titlu de profesie, persoane care, în condițiile reglementărilor actuale le numim profesioniști-comercianți;

d) *afacerea*, în sens larg privește „viața unei întreprinderi” de la înființare până la încetarea existenței sale, iar în sens restrâns, presupune o operațiune sau un act de comerț;

e) actul obiectiv de comerț este, în esență, orice act de intermediere asupra unei operațiuni de schimb și care, de regulă, se exercită de un comerciant cu titlu de profesie, operațiuni cărora li se poate adăuga activitatea de producție a mărfii pentru a fi destinată consumului, ori de prestări servicii sau executare de lucrări.

§3. Obiectul dreptului comercial

Normele juridice de drept comercial au ca obiect de reglementare, **în principal, relațiile sociale patrimoniale**, care prezintă caracter comercial în concepția sa tradițională, iar în exprimarea actuală a legiuitorului activității de producție, comerț și prestări de servicii și, **în secundar, relațiile personal-nepatrimoniale sau nepatrimoniale**.

În legătură cu relațiile personal-nepatrimoniale care privesc unele atribute de identificare ale comercianților persoane fizice sau persoane juridice (societăți comerciale) – numele comercial (firma), sediul, emblema etc. – în dreptul comercial acestea dobândesc natură patrimonială. În consecință, **încălcarea lor este apărută printr-o acțiune patrimonială**, fie în concurența neloială, fie în contrafacere, fie în daune (despăgubiri).

Cu toate acestea, în dreptul comercial există și **relații nepatrimoniale** reglementate de normele juridice de drept comercial, relații care dau naștere la drepturi subiective, cum ar fi, dreptul de a alege și de a fi ales în organele de conducere ale societății, dreptul la informare etc.

Relațiile sociale patrimoniale și cele personal-nepatrimoniale sau numai nepatrimoniale care se nasc în sfera de reglementare a dreptului comercial se referă la **subiectele** participante la raporturile juridice, respectiv **comercianții**, și la **activitatea pe care o desfășoară**, respectiv activitatea caracterizată prin **comercialitate**, iar comercialitatea era definită potrivit sistemului (teoriei) **obiectiv** (natura operațiunilor) sau a celui **subiectiv** (calitatea de comerciant al operațiunilor întreprinse)²⁾.

¹⁾ Ibidem.

²⁾ A se vedea *infra*, p. 6.

În cadrul actual de reglementare, prin unificarea dreptului privat, nu se mai poate susține că există un criteriu clar cu privire la definirea comercialității activității desfășurate de profesioniștii-comercianți. Cu toate acestea, analizând dispoziția cuprinsă în art. 8 alin. (2) din Legea nr. 71/2011 potrivit căreia, expresiile „acte de comerț”, respectiv „fapte de comerț” se înlocuiesc cu „activități de producție, comerț sau prestări de servicii” se poate ajunge la concluzia că, de fapt, legiuitorul nu a renunțat la criteriul obiectiv de determinare a comercialității operațiunilor întreprinse de profesioniștii-comercianți, numai că, în cuprinsul legii, nu mai sunt menționate categoriile de fapte (acte) care erau prevăzute în Codul comercial ca fiind „de comerț”.

Așadar, în dorința suprimării¹⁾, înlăturării dreptului comercial, legiuitorul a renunțat la a menționa care sunt faptele (actele) de comerț deși, în mod expres, stabilește că, din punct de vedere terminologic, acestea se înlocuiesc cu „activități de producție, **comerț** sau prestări de servicii”.

În realitate, toate operațiunile pe care legiuitorul, în Codul comercial, le considera „fapte de comerț” se regăsesc în prezent fie în Codul civil, fie în legi speciale (de exemplu, operațiunile de bancă și schimb, depozitul, vânzarea de acțiuni sau părți sociale, agențiile de afaceri etc.).

În opinia noastră, ceea ce a dorit legiuitorul prin Codul civil a fost unificarea izvorului principal de reglementare a raporturilor juridice de drept privat, dar a renunțat la unele concepte (definiții) specifice dreptului comercial.

În aceste condiții, apreciem că obiectul de reglementare a dreptului comercial rămâne, în continuare, relațiile sociale patrimoniale născute, de regulă, între profesioniștii-comercianți, relații care se caracterizează prin comercialitate, trăsătură specifică **comerțului**, în sensul modern al termenului.

Totodată, dreptul comercial are ca obiect de reglementare relațiile sociale patrimoniale, statutul juridic, regimul juridic al unei categorii de profesioniști, respectiv comercianți.

Din analiza și interpretarea dispozițiilor Codului civil și ale Legii de aplicare a acestuia rezultă că, acest criteriu de definire a profesionistului-comerciant este un criteriu formal²⁾, referirile la comercianți considerându-se a fi făcute la persoanele fizice sau, după caz, la „...persoanele juridice supuse înregistrării în Registrul Comerțului, potrivit prevederilor art. 1 din Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, precum și cu cele aduse prin prezenta lege” [art. 6 alin. (1) din Legea nr. 71/2011].

Trimiterea la art. 1 din Legea nr. 26/1990 nu mai este valabilă, deoarece, aceasta a fost abrogată prin Legea nr. 265/2022 privind registrul comerțului și pentru modificarea unor acte normative cu incidență asupra înregistrării în registrul comerțului³⁾.

Potrivit noului act normativ [art. 4 alin. (1)] sunt menționate categoriile de profesioniști care au obligația înregistrării firmei și/sau activității în registrul

¹⁾ A se vedea S. Angheni, *Drept comercial. Profesioniștii-comercianți*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 3.

²⁾ *Ibidem*.

³⁾ M.Of. nr. 750 din 26 iulie 2022.

comerțului, profesioniști printre care sunt, în primul rând, comercianții persoane juridice și persoane fizice care, potrivit Legii nr. 26/1990, aveau obligația înregistrării/înmatriculării în registrul comerțului.

Așadar, în prezent, legiuitorul înlocuiește termenul de **comerciant** cu cel de **profesionist** având ca argument faptul că în registrul comerțului sunt înregistrați și alți profesioniști menționați în mod expres de către legiuitor chiar dacă, în mod tradițional, potrivit activității pe care o desfășoară, aceasta nu este activitate de „comerț”.

Cu toate acestea, profesioniștii care nu efectuează operațiuni de comerț sunt asimilați comercianților persoane juridice (societăți comerciale) și persoane fizice (comercianți) atâta timp cât au obligația înregistrării firmei/activității în registrul care era și este destinat comercianților păstrându-se denumirea registrul „comerțului”.

În categoriile de profesioniști, potrivit art. 8 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 care explică art. 3 C.civ., figurează comercianții, însă, fără a-i defini prin trăsături specifice, ci, prin trăsături generale, comune tuturor profesioniștilor, adică toți cei care exploatează o întreprindere.

Așadar, în opinia noastră, legiuitorul nu definește comerciantul nici din punct de vedere subiectiv, deși are un statut propriu reglementat prin legi speciale, și nici din punct de vedere obiectiv al faptelor (actelor) juridice pe care le săvârșește, chiar dacă acestea sunt în prezent denumite „activități de producție, comerț sau prestări de servicii” [art. 8 alin. (2) din Legea nr. 71/2011].

Secțiunea a 2-a. Trăsăturile dreptului comercial

§1. Comercialitatea

În mod tradițional, principala trăsătură a dreptului comercial este comercialitatea raporturilor juridice. Noțiunea de comercialitate aparține dreptului intern al fiecărui stat și se determină după criteriul propriu.

Determinarea comercialității cunoaște în diferite sisteme de drept două **concepții**:

- concepția subiectivă;
- concepția obiectivă.

a) potrivit concepției subiective (proprie legislației germane, art. 343 H.G.B.) **comercialitatea raportului juridic depinde de calitatea autorului, a subiectului participant.** Dacă raportul juridic se concretizează în fapte sau acte juridice realizate de o persoană care este comerciant, raportul juridic respectiv este calificat ca fiind un raport comercial¹⁾. Calitatea de comerciant o au toate persoanele care exercită permanent o activitate comercială cu titlu de profesie sau care au numele ori firma înmatriculată în registrul comerțului.

Așadar, potrivit concepției subiective, **actul de comerț este caracterizat prin trei trăsături:**

---

¹⁾ St.D. Cârpenaru, *Drept comercial român*, ed. a 4-a, Ed. All Beck, București, 2002, p. 2.

- este realizat de un comerciant;
- este realizat în exercitarea profesiei comerciale;
- realizându-l, comerciantul urmărește exploatarea comerțului său.

b) potrivit **concepției obiective** (sistem adoptat de legislația franceză și de celelalte legislații de inspirație franceză), **comercialitatea unui raport juridic este detașată de profesiunea de comerciant** exercitată de persoana care a săvârșit actul respectiv.

Comercialitatea actelor și faptelor juridice este definită, la rândul ei, pe baza a două **criterii**: unul pozitiv și altul negativ.

În cadrul acestui sistem, comercialitatea se determină potrivit elementelor intrinseci ale raportului juridic respectiv.

În conformitate cu criteriul pozitiv, Codul comercial român din 1887 (în prezent abrogat) arată că sunt fapte de comerț (*lato sensu*) faptele juridice declarate de lege astfel, pe baza naturii lor obiective (art. 3 pct. 1-20 C.com., în prezent abrogat).

În cadrul enumerării actelor și faptelor de comerț făcută de legiuitor se regăsesc cel puțin trei idei care sunt fundamentale în procesul calificării unui act sau fapt juridic comercial. Acestea se referă la:

- ideea de interpunere în schimb;
- ideea de activitate economică organizată sub forma de întreprindere;
- ideea de conexiune economică a unui act sau fapt juridic oarecare cu un act sau fapt juridic de comerț, calificat, ca atare, pe baza primelor idei.

Cu toate acestea, Codul comercial român avea în vedere și așa-numitele „acte subiective de comerț” săvârșite de un comerciant¹⁾. Din momentul stabilirii calității de comerciant a autorului lor, operațiunile făcute erau prezumate a fi comerciale.

Astfel, potrivit art. 4 C.com. erau considerate fapte de comerț „celelalte contracte și obligațiuni ale unui comerciant, dacă nu sunt de natură civilă sau dacă contrariul nu rezultă din însuși actul”. Această prezumție instituită de legiuitor cu privire la comercialitatea unui fapt juridic era numai relativă (*iuris tantum*), ceea ce înseamnă că putea fi combătută prin proba contrară. În afară de cazurile arătate (art. 3 C.com.), prezumția de comercialitate opera de plin drept, așa încât **toate operațiunile unui comerciant erau acte de comerț prin efectul acestei prezumții**.

Conform criteriului negativ, prin care legiuitorul excludea anumite acte și fapte juridice de la caracterul comercial, se baza pe art. 5 C.com., potrivit căruia: „Nu se poate considera ca fapt de comerț cumpărarea de produse sau de mărfuri ce s-ar face pentru uzul sau consumațiunea cumpărătorului ori a familiei sale, de asemenea, revânzarea acestor lucruri și nici vânzarea produselor pe care proprietarul sau cultivatorul le are de pe pământul său sau cel cultivat de dânsul”.

¹⁾ În acest sens, în doctrină s-a considerat că introducerea în dreptul comercial și a faptelor subiective de comerț alături de actele obiective de comerț a definit concepția legiuitorilor români ca obiectiv realistă. A se vedea, pentru dezvoltări, R. Petrescu, *Drept comercial român*, Ed. Oscar Print, București, 1996, p. 25.

§2. Egalitatea juridică a părților și specificul normelor juridice

Raporturile juridice comerciale se bazează pe egalitatea juridică a subiecților de drept. **În cadrul relațiilor contractuale voința unui partener nu este subordonată voinței celuilalt, fiecare fiind liber să negocieze clauzele contractuale.** Această trăsătură a raporturilor de drept comercial accentuează ideea că dreptul comercial este o componentă a dreptului privat.

Egalitatea juridică a părților acționează ca urmare a existenței în dreptul comercial a **normelor juridice dispozitive, suplitive.** Spre deosebire de ramurile dreptului public, în care subiectele de drept, persoane fizice și/sau juridice se află pe poziție de subordonare juridică față de stat (organele statului), normele juridice fiind, de regulă, imperative, în dreptul comercial suntem în prezența unor norme juridice de la care subiectele se pot abate, stabilind, de comun acord, conduita pe care trebuie să o aibă fiecare în cadrul unui raport juridic. Această posibilitate pe care o au părțile contractante este **expresia principiului libertății de voință sau** a libertății contractuale consacrat de legiuitor în art. 1169 C.civ., libertate care trebuie să se manifeste „în limitele impuse de lege, de ordinea publică și de bunele moravuri”.

Egalitatea juridică a părților contractante este „discutabilă” în cazul contractelor de adeziune în care clauzele esențiale sunt impuse de una dintre părți, în timp ce cealaltă parte are posibilitatea să le accepte sau, în caz contrar, să nu încheie contractul (art. 1175 C.civ.). Dar, și în cazul contractelor de adeziune există egalitatea juridică a părților atât timp cât această particularitate a contractelor din dreptul privat presupune doar o limitare a libertății de voință a părților și, nicidecum, o înlăturare a acesteia. Din chiar conținutul art. 1175 C.civ. rezultă că numai anumite clauze sunt impuse de cealaltă parte contractantă, existând posibilitatea negocierii de comun acord a celorlalte prevederi contractuale (a se vedea, de exemplu, contractele de credit bancar, contractele de asigurări etc.).

Normele juridice care reglementează activitatea de comerț se regăsesc în legislația comercială, dar și în legislația civilă, de drept procesual civil, precum și în unele documente internaționale (convenții, tratate) care cuprind norme de drept material uniform și care se aplică în raporturile comerciale interne, ca norme de drept unificat.

§3. Rapiditatea (celeritatea), simplitatea, creditul și securitatea acestuia

Normele juridice de drept comercial, unele preluate de Codul civil și altele existente în legislația specială, conțin mecanisme care facilitează **circulația rapidă a bunurilor** (de exemplu: circulația valorilor mobiliare – acțiuni, obligațiuni; circulația efectelor de comerț etc.).

Având în vedere faptul că reglementările din sfera activității de comerț se adresează, în principal, profesioniștilor-comercianți, iar activitatea acestora trebuie să se desfășoare cu **maximă rapiditate**, potrivit sintagmei „timpul costă”, reglementările conțin dispoziții derogatorii de la dreptul comun, aplicabile tuturor profesioniștilor și chiar neprofesioniștilor.

Ritmul rapid al afacerilor¹⁾ este asigurat prin recunoașterea în dreptul comercial a oricărui mijloc de probă pentru dovedirea obligațiilor comerciale, dar și prin acceptarea formelor simplificate de contractare (de exemplu: oferta scrisă, urmată de acceptare; oferta scrisă sau verbală, urmată de executare)²⁾.

Dreptul comercial se bazează pe „credit”, termenul având două accepțiuni:

- credit în sens de amânare în timp a plății datoriei;
- credit în sens de încredere, bună-credință, care trebuie să existe în relațiile dintre comercianți.

Necesitatea creditului a impus adoptarea unor norme juridice speciale, cu caracter derogatoriu de la dreptul comun, civil. De exemplu, prezumția de solidaritate a debitorilor, care era prevăzută de art. 42 C.com. a fost preluată de Codul civil, în art. 1446, potrivit căruia: „*Solidaritatea se prezumă între debitorii unei obligații contractate în exercițiul activității unei întreprinderi, dacă prin lege nu se prevede altfel*”.

Pentru realizarea creditului, în cele două accepțiuni ale sale, dreptul comercial conține reglementări privind **securitatea** acestuia. Astfel, de exemplu, în art. 43 C.com., preluată de Codul civil în art. 1523 alin. (2) lit. d) „*Debitorul de află de drept în întârziere... când nu a fost executată obligația de a plăti o sumă de bani, asumată în exercițiul activității unei întreprinderi*”, este prevăzută regula potrivit căreia debitorul este de drept în întârziere prin simpla ajungere la termen (aceasta fiind o reglementare care concretizează și simplitatea dreptului comercial).

Pe lângă aceste trăsături ale normelor juridice care aparțin dreptului comercial, în doctrină au fost identificate caracteristicile esențiale ale faptului economic care îl diferențiază de faptele juridice civile, subliniindu-se, prin acestea, specificitatea dreptului comercial. Aceste caracteristici sunt, în opinia autorului, **continuitatea, asumarea unui risc economic și încrederea**³⁾. În opinia autorului, aceste particularități (specificități) ale dreptului comercial sunt considerate chiar **principii** care stau la baza raporturilor juridice dintre comercianți⁴⁾, înscriindu-se printre argumentele necesității unui Cod comercial.

---

¹⁾ S-a considerat că esența dreptului comercial ar consta în faptul că este un drept dinamic, eficace și supus influențelor internaționale. A se vedea, în acest sens, *Fr. Dekeuver-Defosse*, *Droit commercial. Activités commerciales, commerçants, fonds de commerce, concurrence, consommation*, Montchrestien, Paris, 1992, p. 23. În același sens, a se vedea pentru dezvoltarea dinamismului și eficienței dreptului comercial, *I. Turcu*, *Teoria și practica dreptului comercial român*, vol. I, Ed. Lumina Lex, București, 1998, p. 24-25.

²⁾ A se vedea și *S. Angheni, M. Volonciu, C. Stoica*, op. cit., p. 4-5.

³⁾ Pentru detalii, a se vedea *Gh. Piperea*, *Drept comercial român*, op. cit., 2020, p. 16 și urm.

⁴⁾ *Idem*, p. 25.